

Kontrolētā drenāža

Kontrole pār drenāžas ūdeņiem ir izdevīga kā lauksaimniekiem, tā apkārtējai videi. Ar regulējamās drenāžas sistēmas palīdzību zemnieki spēj kontrolēt lauka ūdens režīmu visa gada garumā, kā arī samazināt ārējās barības vielu slodzes uz virszemes ūdeņiem.

Līdzīgi termini: kontrolēta pazemes drenāžas sistēma

Ar kontrolētas drenāžas sistēmas palīdzību iespējams nodrošināt vēlamu gruntsūdens līmeni, kas parasti ir vismaz 0.5 m zem lauka virsmas.

Atbilstoši apstākļiem, kontroles iekārtas var tikt atvērtas un aizvērtas. Piemēram, drenāžas sistēma var tikt aizvērta sausos laika apstākļos, un atvērta, apstrādājot lauku ar smago tehniku, tādā veidā izvairoties no augsnes sablīvēšanās.

Šī darbība uzlabo augsnes struktūru, kā arī izlīdzina ūdens aizplūdi un virsmas noteci. Tā tiek samazināta barības vielu izskalošana un uzlabots ražīgums. Šo sistēmu var izmantot arī pazemes apūdeņošanai no ārējā ūdens avota.¹⁾

Apkope

- Ūdens līmeni nepieciešams novērot manuāli, no kontroles caurulēm;
- Kontroles akām nepieciešama regulāra apkope.

Izmaksas

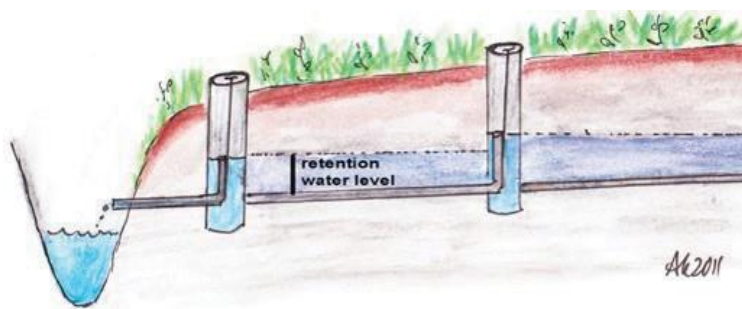
- Izmaksas ir atšķirīgas. Somijā vienas kontroles un novērošanas akas uzstādīšana izmaksā ap 650 €/1-2ha²⁾;
- Dažās valstīs pieejamas subsīdijas.

Pielietojums

Kontrolētās drenāžas sistēma ir piemērota augsnēm, kurās notiek brīva ūdens plūsma. Lauka virsmas slīpums nedrīkst pārsniegt 2%. Pretējā gadījumā kontroles aku daudzums rada neērtības sistēmas uzturēšanā. Līdzienās teritorijās pietiek ar vienu kontroles aku uz 1-2 ha.²⁾

Šādu kontroles sistēmu var uzstādīt, ierīkojot jaunu lauka drenāžas sistēmu. Taču vairumā gadījumu kontroles iekārtas pievienošana esošai sistēmai ir salīdzinoši lēta un vienkārša.

Kontrolētā drenāža var būt veids, kā novērst vides riskus, ko rada skābās sulfātu augsnes. Tās veidojas augsnes pacelšanas un nosusināšanas rezultātā, un ir plaši sastopamas Somijā.

Ilustrācija: Airi Kulmala, Baltic Deal

Plašāka informācija:

[Baltic Deal - Controlled drainage](#)

Avoti: 1) Baltic Deal 2011. Controlled drainage. Searched 3/2018. ([Link](#))

2) Maaseutuvirasto 2009. Säättösalaojituksen, säättökastelun tai kuivatusvesien kierrätyksen hoitotoimenpiteet (FI). ([Link](#))